

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 47. ANULU XV.

Sabiu, in 11/23 Iunie 1867.

Telegrafulu ese de doue ori pe septe-mana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-a celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirula, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu“

pe semestrulu alu doilea (Iuliu — Decembre) alu anulu 1867. — Pretiulu abonamentulu pe 1/2 anu e: Pentru Sabiu 3 f. 50 xr., Pentru Trannia si Monarchia austriaca 4 fl., Pentru Principatele rom. unite si strainatate 6 f.

Editor'a „Tel. Rom.“ in Sabiu.

Escecl. Sea Présantitulu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Br. de Siagun'a a sositu asera la 7 1/2 ore in mijloculu nostru in cea mai deplina sanatate. De-si ora sosirei fu pre ne asteptate, totusi ea intruni pre cei mai multi din inteligintia preotiesca si mirenesca spre o intempinare intima fiesca.

La 9 1/2 ore in aceea si sera, music'a militara a c. r. Regimentu de inf. Hartmann esecuta cele mai alese piese inaintea resiedintiei metropolitane.

Desnationalisarea.

III.

Ne-amu straduitu sa aretamu, ca astadi nu mai e posibila nici amenintiarea nationalismulu nostru prin magiarismu ca in trecutu, nici prin vre-o sistema de regimu, pentruca spiritulu tempului ni este intr'atata in ajutoriu, incatu nu ni se pote sugruma vieti'a nationala celu putinu in bazele ei elementarie. Amu vedutu mai departe ca deca aceste le are unu poporu, apoi elu neci pote fi sugrumatu si stinsu, neci impedeat in desvoltarea sea la o vieti'a insemnata, ba esperinti'a altoru popore ne dovedesce ca aceste singure rumpu si inlatura ori ce obstacule si si continua cursulu loru firescu. Si totusi candu stamu si consideramu tote impregiurarile obvenitore, nu putemu sa nu admitemu, ca asiá fara de nici unu periculu nu e neci vieti'a unui poporu.

Sa nu ne perdemu cautandu multu dupa esemple, ci sa ne restringemu numai pre langa noi insine.

Tieranulu agricultoru nu s'a pulutu bucura de alta binefacere pana aci, decatu de castigarea nutrementulu seu, carele trebuie sa-lu imparta cu domnulu carui i era iobagiu; cu preotulu unei confessiuni straine, carui fara ca acest'a sa-i faca tieranulu romanu vre-unu servitiu, trebuie sa-i dea decima din tote productele sele si in fine de unde elu trebuie sa rumpa seu in natura din producte, seu din tempulu ce l'aru fi intrebuintatu pentru producerea, acestor'a pentru implinirea altoru poveri fatia cu statulu. Asiá dara afara de sarcini nimic'a, nici instructiunea cum sa le pota tote acestea implini mai usior si mai cu succesu atatu pentru sine insusi catu si pentru acei caroru le presta cu sarcinele amintite.

Impregiurarea acest'a prelanga nescuintia a produsu in cea mai mare parte o stagnare in cautarea interesseloru, singur'a mostenire pote din trecutu, carea fu spriginata si mai tardiu prin darile cele, cari nu se potriveau nici cu starea agriculturii nostre, nici cu concurentia pretiuriloru pentru productele loru si cari se mai nutreau si prin desele incurcaturi ce se nasceau ici coela din pretensiunile unoru possessori mari de pamentu.

Nu e demultu decandu si in colonele acestei foi se publica o plangere a unoru tierani amenintiati de a fi scosi de pre mosiele, pre cari densii le-au fostu ereditu dela mosi si stramosi cu sarcinele loru cu totu, de a fi scosi, sub pretestu ca acele sunt mosii dileresci. Acest'a e unu casu singuratecu. Avemu inca sciri multe de acestu felu de processe ce curgu pre la judecatoriele respective.

Tieranii nostri amelitti in tipulu acest'a in interesselle loru materiali, mai suferu prelanga acé-

st'a in o parte mare a tieriei si de acelu reu, ca in anii din urma fura cercetati de multe necasuri provenite din ape mari, din seceta, din bole epidemice de vite si alte calamitati de felulu acestor'a. Unu spriginu, carele sa le dea mangaere si ajutoriu nu este, pentruca institute de credite in tierra nu avemu Creditulu privatu, din caus'a lipsei de carti fundu-arie nu pote da totdeun'a ajutoriu. Carele este, in parte mare e incarcatu de usure esorbitante si ce e mai tristu: in multe parti ale-tieriei, unde locuitorii i vedi smoliti si vestedi la fetie, rupti si trentiuosi la vestminte, neajutoriti in uneltele loru de lucru, cari sunt atatu de primitive incatu pare ca traimu cu o mii'a de ani mai inapoi decatu alti omeni din Europ'a civilisata,— casele le sunt jumetate descoperite si mai deslipite si semena mai multu a vizunii, cladirile economice mai nu sunt seu de totu ticalose s. a. s. a.— creditulu cu usurile cele mari este la jidani, cari sciu sa speculeze pre proprietariulu celu mare, ca si pre celu micu si ce e apoi si mai oribilu, ca in cele mai multe casuri creditulu acest'a a consumatu deja de iern'a semanturele ce au sa se culaga in vera si toamna venitoare — pentru vinarsu!

Este de a se recunosce, ce e dreptu, ca la unele din calamitati de mai susu contribue si putin'a vieti'a comerciala din tierra. Impregiurarea acest'a e dreptu, ca impedece desvoltarea unei stari mai bune, din causa ca, dupa cum amu mai atinsu, economulu producentu nu-si pote depune productele cu unu pretiu mai bunu.

E dreptu si aceea ca trecutul care ne-a adusu si ne-a predatu presentulu cu atatea rele ni-a datu aici in tier'a nostra si o rivalitate reu intielasa intre nationalitatiile cele mai putine la numeru fatia cu cea mai numerosa.

Nu ne vomu demite in argumentari pentruca acele aru rumpe numai de nou nisce rani cari noi dorimu din totu sufletulu sa se vindece. Dara trebuie sa amintimu, si acest'a putemu dice ca in interesulu tieriei intregi, ca exclusivitatea ce o au exercitatu pre langa alte si triburile (zechurile) privilegiate, pana in tempulu din urma si a carei umbre triste sa estindu pana in dilele nostre, au ologitu industri'a si comerciulu cari erau in tierra, le-au facutu sa le afle nepregatite vaporelepre dunare si le-au inchisu piatile ce le biata ave in afara spre resaritu, mai de totu; ierra inlauntrulu tieriei condamnandu-se prin legi o parte insemnata de locuitori chiaru si dela folosirea articuliloru de vestminte si unelte mai bune, s'au lovitu in capu chiaru si unu comerciulu, care prin privilegiale amintite si de altmintrea aru fi fostu destinatu a fi pentru o parte insemnata mai multu unu comerciulu passivu decatu unu comerciulu reciproc.

Eata dara o gramada de rele, a caroru urmari ne amenintia pre toti fara de esceptiune, in prim'a linia in interesele materiali, cari suntu ori si in ce statu, ori si in ce societate pre fatia pamentulu, n e r v u s r e i p u b l i c a e si carele ne amenintia nu numai pre noi, dara pre toti cu desnationalisarea a v e r e i si apoi cu desnationalisarea n a t i u n e i .")

Mane poimane drumulu de feru sosesece la Alb'a luli'a. Mijlocirea acest'a va inlesni multor'a de a se stracura seu cu capitalele loru proprii seu sub protectiunea capitaleloru straine si a se asiedia aici in tierra. Acesti'a fiindu mai indemanateci in esploatarea isvóreloru de venita, avendu spriginulu la

*) Ni se spune ca pre campia d. e. se vinde unu jugu de pamentu (ce-va mai bine de unu pogonu) cu 10—25 f. Acest'a e unu semnu forte tristu cu tote ca si in acele parti, unde pamentulu e mai in pretiu, deca se va iucarca in tipulu aretatu mai susu cu detorii totu asiá de espusu este.

indelete, voru pune man'a curendu pre acelea, lasandu pre cei neindemanateci la statulu proletariatulu, in o stare in carea nu voru fi harnici a se nutri pre urma nici cu palmile.

Au nu vedemu noi de pre acum, ca fara de o pressiune de feliulu aratatu, mosiele ereditate se impartu intre mostenitori totu mai tare? Au nu vedemu, ca aceste nefindu in stare a satisfacere trebuinteloru acelu ce le au, acesti'a suntu siliti seu a-si vinde libertatea pre camete, lucrandu in parte la altii si pentru altii, seu deca nici acest'a nu se pote, atunci in unu anu seu doi acele incarcate de detorii de dare si de alte feliiuri de detorii se vendu in licitatiuni pre pretiuri de batjocura si apoi fostii loru proprietari suntu siliti a lua lumea in capu?

Amu amintitu mai susu ca pericululu este la noi in tierra comunu. Insa trebuie sa adaugemu si aceea, ca la celelalte popore cu tote aceste pericululu nu este asiá eminentu, precum la noi. Inteligintia celoru-lalte popore de-si in parte si ceva cam tardiu, se trediesce si cauta dupa mijloce, prin care, incatu le privesce pre ele, tindu a pune pedeci reului. Asiá cetimu, ca magiaro-secuii contribuie la unu fondu, a carui scopu este a abate pre secui dela emigrare. Dara se pote ca acestu scopu sa tintesca si mai departe. Se pote ca elu sa-si ia de modelu pre acei capitalisti germani, cari cu capitale asociate cumpera mosii in parti nelocuite de germani, le impartu in particele si le dau economiloru germani cu conditiune de a intorce in 10 seu in 20 de ani, in rate, capitalele cu procentu cu totu, si in chipulu acest'a dupa terminulu otaritu economii sa devina proprietari ai mosiei lucrate de densii si capitalistii sa-si primesca capitalulu immultitu.

Ne oprimu la acesta unica impregiurare si lasamu pre publicu sa si le cugete insusi pre acele de cari va mai dispune unu poporu inteligente in interesulu sustinerei sele. Atragemu insa atentiu-ne tuturoru acelu ce se cuvine si le punemu intrebarea, ca ore nu s'aru pute deduce de aici si pentru noi vre-o invetiatura?

Din aceste putine de pana aci putemu vede, de o parte ca legile acele asupritore din trecutu nu ne-au pututu sugruma esistintia nationala, dara de alta parte vedemu ca noi totusi putemu fi a c n m amenintiati, deca in mijloculu unui tempu, ori si cum mai liberalu decatu trecutul, nu vomu fi cu bagare de sema si nu vomu cautá a ne desamurtá din letargia in carea ne-a bagatu acelu trecutu. Noi putemu vede ca ceea ce ne va servi pre venitoriu de periculu, nu mai este amenintiarea din afara, ci pregetulu nostru propriu de a alergá din tote puterile si a cautá dupa cum cautá si altii sa-si scape esistintia sea prin desvoltarea unei vieti mai varie, unei vieti, carea sa inlature indiferentismulu catra ori-ce inaintare si catra imbratsiarea acelu rami ai vietiiei sociali, cari de o parte sa nu mai lase impilirea agriculturiloru si de alta parte sa ne dea representanti si in clasele acele ale societatiei, cari formeza petr'a unghiulara in tote societatiile moderne. Ori-ce legi s'aru aduce de legislativele venitoare, dela aceste intreprinderi, pre noi nu ne potu impedece, cu atatu mai putinu ne potu oprí, prin urmare responsabilitatea cea grea de aci in colu nu o vomu mai pute arunca asupr'a nimenui, ci numai asupr'a nostra insine. Adeverata, ca amu pute dice ca tempulu ne gasesce nepregatiti. Insa acest'a nu este escusare, pentruca vomu ave de a invinge greutati numai mai mari; si ca marimea greutatiloru nu cuprinde totdeun'a si neputintia de a le invinge, sa o scimu din insusi trecutul nostru.

Este unu cuventu, carele, unde devine fapta, are o putere magica si face minuni. Acestu cuventu este „concordia.“

Candu puterile natiunii române întregi spriginate de moralitatea intereselor celor adevărate, s'aru împreună laolalta aru paraliză toti periculi ce ne amenintă, pentruca aceste puteri împreunate de câte ori aru vedé unu reu l'aru îndreptă, de câte ori aru vedé unu pericolu ca se ivesce, l'aru sterpi in originea lui.

Popóreloru si prin urmare si nóue nu ne vinu periculi atâtu din afara câtu din launtru. Unde dispăre moralitatea intereselor acolo in loculu concordiei se vëra discórdia. Acest'a face de acei ce aru trebuí sa caute dupa folósele poporului lor, cauta dupa desiertaciuni si trecu tempulu celu mai frumosu cu activitate stërpa de bunetăti, care pre urma se termina cu ticalosia generala.

De aceea, inca odata, nu ne tememu atâtu de legile cese aru aduce, deca se aru aduce, spre suprimerea nóstra politicesce, câtu de lips'a nóstra de cunoscinti'a, ca unde aru fi sa incepemu acum a lucră, in câtrău sa ne fia atentiunea cu deosebire îndreptata si ne tememu ca pentru lucruri imaginare se voru purtă inca certe lungi de plapoma, trecendu-se îndesiertu tempulu celu mai scumpu si mai de lipsa pentru lucruri, cari au sa asigure in realitate bazele intereselor nóstre natiionali.

Eveneminte politice.

S a b i i u, 10 Iunie.

Dupa încordarea cea mare a dietei din Pest'a înainte de încoronare a intratu unu felu de oboseála din carea precum se vede numai cu o amănare a dietei pre vre-o 6 septemăni se va puté recreá. Ni se si asigura din mai multe părți, ca astadi incepe terminulu in care diet'a intrerupe lucrările se. Cestiunile cari voru fi la ordinea dietei dupa redeschiderea dietei sunt: cestiunea natiunalitătlor, emanciparea jidanilor, inarmarea generala pentru apararea patriei.

Estrasulu ce l'amu impartasitu in nrulu trecut despre proiectele de lege aduse in senatul imperialu s'a adevăritu. Tóte diuarele vieneze ne-au adusu testulu acelor proiecte. Acele diuare in cea mai mare parte se multiamescu cu acestu castigu constitutivulu, spre întielegerea asup'r'a punctelor atingătoare de cestiunea constitutivului senatului imperialu se va pune in cointielegere cu diet'a Ungariei. Acest'a va alege inca înainte de amănare o delegatiune. Totu asiá va face si senatul imperialu. Despre delegatiunea ung. se suna ca va constá din 12 membri intre cari optu deputati si patru magnati. Delegatiunile aceste se voru aduná in Vien'a, unde

voru veni si ministrii Andrassy si Lonyay. Dupa unu tel. din Hr. Ztg. dincolo de Lait'a prin o decisiune preinalta inca s'a datu amnestia generala, ca si in Ungaria.

Din C r o a t i ' a vinu sciri, ca dicasteriele si oficiolatele de finantie, posta si telegrafu, cari erau mai înainte subordonate locurilor centrale din Vien'a, se voru subordina ministeriului ungurescu. Acelesi sciri ne spunu ca schimbările aceste voru mai aduce cu sine schimbări mari si in personalulu oficialilor respectivi. Dupa „Zkft“ in Fiume si impregiuru e anarchia in tóta form'a. Acea fôia spune ca „ungheresi“ umbra si promitu bani, cá sa scóta locuitorii flamuri tricolore unguresci si sa ia josu cele croate.

„W. A.“ deminte o scire, ce facuse mare sgomotu in diuaristica, adeva scirea, ca principele Gorciacoff aru fi respinsu intrevenirea cabinetului de Vien'a pentru cá sa se ia la revisiune tratatulu dela 1856. Eata ce dice „W. A.“:

„Patriotulu“ din Prag'a aduce scirea ca baronulu de Beust s'aru fi imbiatu cu ajutorulu seu la cabinetulu russescu pentru mijlocirea unei revisiuni a tratatului dela 1856 si ca Gorciacoff aru fi respinsu acésta imbiare cu observarea: Russi'a va ingrigi singura de revisiune, si ca eventualități varie o silesco a se pastrá neobligata Austriei. Se mai adange ca Gorciacoff la ocaziunea acésta au făcutu alusiuni la purtarea Austriei in cestiunea polona si ca referintiele intre cabinetulu din St. Petersburgu si Vien'a sunt de natura de a ajunge la unu gradu însemnatu încordarea între aceste două puteri. Russi'a doresce dela Austri'a colóre pe facta. Acésta e cu atât'a mai de lipsa, cu câtu e lucru constatatu ca in cestiunea Luxemburgului Galiti'a fu trasa in unele combinatiuni, cari pentru Austri'a eră fôrte nefavoritóre.

Suntemu in stare (dtece „W. A.“) a dechiará tóta scirea acésta din capu pâna in fine de c u r a t a s c o r n i t u r a. E cunoscutu ca cabinetulu imperatescu in o depesia dela 1 Ianuaru a. c. destinata pentru regularea cestiunii orientali au adusu înainte si revisiunea tratatelor de pace dela 1856 si ca in unu cerculariu, a cârui esentia a si petrunsu mai târdiu in publicitate, s'a făcutu amintire de impregiurarea acésta. De ôre-ce insa acea propunere nu află primire din partea celorlalte puteri, asiá din partea austriaca nici ca s'a mai reluat lucrulu acésta la nici o ocaziune.

Despre afacerile galitiane n'a existatu nici o întielegere cu puterile dinafara, si încátu se atinge de cele in urma citate, ca din partea rusésca aru fi trasa Galiti'a, pentru unele eventualități, in combinatiuni fôrte nefavoritóre pentru Austri'a, nu suntemu

motivati sa dămu crediementu scirei acesteia; o demintre formală a acestei sciri insa o lasămu re gimului imperatescu russescu.

Suntemu curiosi a vedé cum va deminti cabl netulu din St. Petersburgu cele din urma.

Imperatul Napoleonu, spune cor. prov., ca i Octobru va calatori la Berlinu. Aceeasi fôia asigura de relatiunile cele mai bune între Franci'a si Prussi'a, cari relatiuni prin întâlnirea suveranilor la Parisu s'a mai întâritu.

Imperatul Russiei fu primitu serbatoresce de populatiunea din Varsiovi'a, si preste totu loculu in calatori'a sea. Toti esprimau parerea de bine de scaparea vietici sele si desaprobau fapt'a cea nedémna a lui Berezowski.

Din Pest'a.

Dintre sedintiele dietei unguresci dela încoronare încóce însemnămu pre cea dela 18 Iunie, in carea, dupa multe afaceri formale si de verificări, precum si unele dispositiuni in privinti'a honvediloru, a veduveloru si orfaniloru acestor'a, face

M i l e t i c i o interpellatiune, întrebandu pre ministeriulu întregu, ca aduce-va acésta unu proiectu de lege privitoriu la natiunea serba amesuratu interpellatiunii lui Stratimirovici. (Acésta a fostu: deca ministeriulu are de cugetu a aduce decisiunile congresului serbescu dela 1861 cá proiectu de lege in dieta) si candu are de cugetu ministeriulu sa pasiésca inaintea casei cu unu staré proiectu de lege.

M i n. W e n k h e i m promite, ca la tóta întemplantarea va aduce unu proiectu de lege in privinti'a celoru interpellate de Stratimirovici, insa acésta acum inaintea de amănarea dietei nu se mai póte.

M i l e t i c i dtece ca va aduce elu unu proiectu pre sedinti'a venitóre. — Se impartu cei verificati in sectiunile cele 9 ale dietei. Dupa acésta asterne min. de justitia H o r v á t h proiectele de lege asup'r'a încoronării si a darurilor de încoronare. — Se face întrebare din partea lui Col. G h i o z y ca aduce-va ministeriulu vre-o propunere pentru inarticularea diplomei inaugurale, căci altmintre va face elu o propunere. La ce min. M i k ó raspunde, ca va aduce ministeriulu o propunere.

M i n. de justitia motiveza grăbicea cu regularea justitiei, din care cauza se si presentéza casei cu espunerea, ca patru proiecte de lege si adeva o r d i n e a j u d e c a t o r e s c a, responsabilitatea judecatoriloru, procedur'a penala si regularea dreptului de proprietatea literaria si artistica, in 10 zile voru fi gat'a spre a se asterne casei.

Fiindu insa ca diet'a se amana cere ministe-

FOISIORA.

Espositiunea universală dela Parisu din 1867.

(in estrasu din „Aten. Rom.“)

(Urmare.)

Dupa folosulu politicu vine celu economicu, care in dilele nóstre are totu aceeasi importantia. Espositiunile suntu unicele ocaziuni unde unu poporu póte sa puna inaintea lumei întregi productele agriculturii si industriei sele; si deca este vre-o natiune care sa aiba nevoia de asemenea ocaziuni, apoi acea natiune suntemu noi. Multime de bogatii naturale stau neexploatate din caus'a lipsei de capitaluri. Seimu cu totii ca abiá se descoperira mai de une-dile isvórele de petroleu si in câti-va ani companii englese infúntiara usine, si astadi intra in tíera mai multe milióne din esportatiunea acestui productu. Si câte producte avem in tíera cá petroleulu! aur, argintu, feru, arama, mercuriu, lemne din cele mai bune, pamentulu celu mai grasu, tóte le avem, insa tóte stau in pamentu fára sa aduca vre-unu folosu tieriei, pentru ca nu avemu capitaluri. Aratandu companieloru mari ce avemu, sa fimu siguri ca le vomu atrage capitalurile, dupa cum le-a atrasu Austri'a, Russi'a si alte staturi cari erau in lipsa de capitaluri natiionale. Si nimenea nu póte calculá la ce gradu de prosperitate póte sa ajunga in câti-va ani acésta manósa tíera, candu capitalurile voru veni sa exploateze bogatiile cu cari au indiestrat'o darnic'a natura. Nici acestu interesu mare n'au voit'u sa-lu întielega unii din ómenii nostri de statu, cari de tóte voru fi buni numai cá sa diriga politic'a economica a tieriei nu

suntu buni. Poti sa le spui ca pre calea economica avemu sa devenimu taci; ca inimicii nostri pre acésta cale voru sa ne cotropésca, întrebuintiandu tóte mijlocele pentru cá agricultur'a si industri'a sa stea pre locu; le-a spusu tóte acestea acestu barbatu pre care toti românii trebuie sa-lu plंगा, le-a spusu nenorocitul Martianu, ale cârui'a dile a fostu adepate cu fiere pâna ce a intratu in pamentu. Le voru mai spune si altii, insa ómenii nostri politici intorcu spatele si au aerulu de a-ti plंगा de mila. Sarmani ómeni! a trebuitu sa traiti cu o populatiune blanda cá acea romána pentru cá sa ve fia toleratu a tratá cu atât'a usiurintia cele mai vitale interese ale patriei. Ve credeti mari, nu voiti povetie dela acei'a cari meditéza pre candu voi cine scie ce faceti, insa marimea vóstra nu a consistatu pâna astadi decátu a compromite interesele politice si economice ale tieriei; a tiné in locu si a coplestori-ce desvoltare.

Numai putinu însemnate suntu folósele morale si intelectuale ce póte sa atraga Romani'a dela Espositiunea dela Parisu. In adevéru candu o natiune, care pâna eri a vedutu drepturile sele calcate in picióre pâna si de câtra constitutivul'Anglia, ajunge sa védia ca si-a dobenditu dreptulu de a figurá între natiunile autonome, acea natiune se innaltia si devine mandra si gelósa de acele drepturi.

Deca productele nóstre se voru distinge si vomu putea dobendí mai multe recompense, suntemu siguru ca acei cari le-au meritatu se voru încuragiá, si se voru sill a perfectiuná productele lor.

Amu mai avea de enumeratu si alte folóse; insa suntemu siguri ca fia-care le întielege, seu le va întielege in pr'm'a celoru disse de noi pâna aci. Sa pasimu dar mai departe.

X. Acei cari erau de parere cá Romani'a sa

nu ia parte la Espositiunea dela Parisu, între alte cuvinte ce puneau inaintea erau si acestea: „Dara ce producte avem noi sa ducemu la Parisu? Noi nu avemu industria, noi nu avemu agricultura perfectiunata, prin urmare nu putemu avea nici producte de espusu.“ Eaca cuvinte încuragiátore, iubiti románi! Acésta ne aduce aminte o întemplantare curiosă: In tómu'a anului 1864, fusesemu insarcinati de câtra D. Cogalniceanu, care se află ministru pre atunci, cá sa organizezu prim'a Espositiune ce s'a făcutu in Bucuresci, Espositiune de horticultur'a si de apicultur'a din grădin'a Cismegiu-lui. Cu tóte ca tempulu a fostu scurtu totusi ne mai eră locu in localulu destinat pentru espunerea productelor. Dupa ce se deschise Espositiunea intr'o di candu eră multime de visitatori, trecu prin tr'o galeria două dómne si doi domni, si ridenti in gur'a mare diceau: „Ha, ha, ha, ce Espositiune ve aduceti aminte Espositiunea de orticultur'a din Câmpii Elisei sémena cu acésta; haideti sa mergemu ca nu suntu de vedutu aceste flécuri.“ Tóte acestea se diceau in limb'a franceza, si eu care din nenorocire me aflămu fatia, m'amu intorsu cu scárba si amu disu: acésti'a perdu Romani'a, acésti'a cari nu gasescu nimic'a bunu si frumosu in tíera lor; nici limb'a patriei!

Avemu din nenorocire, Domniloru, unu pecatu, si unu pecatu mare: multi dintre noi cari nu-si cunoscú tíera, nici productele sele, dupa câti-va ani de far-niente in tieri straine, vinu infumurati, cu nasulu pre susu, si totu ce este romanescu le pare prostu, ba inca si tíera le pare prósta. Acesti nenorociti, cam desi in tíera nóstra, candu ajungu sa dispuie de ale tieriei, si le stá in mână interesele sele, i-ti raspundu candu le vorbesci de Espositiuni: dara ce avemu noi óre de dusu la Parisu. Pentru a raspunde la asemenea ómeni, si pentru a in-

riulu alegerea unui comitetu din 15 membri care in restempulu ferieloru dietali, sa studieze proiectele ce se voru tipări și împărți între membri. și apoi la tempulu seu i-si va dá comitetulu parerea asupr'a lor. Vineri (21) alta siedintia.

Atentatulu asupr'a Czarului.

Duariulu francesu Patri'a contine urmatorele amerunte asupr'a atentatului comisu la Parisu contr'a Czarului :

„Acusatulu Berezowski, care e nascutu in Volhini'a, si-a parasitu tier'a sea natale suntu acum doi ani. Avea optu spre-diece aniatunci. Elu a venitu in Franci'a unde a invetiati in curendu meseri'a de ajustatore mecaniceanu. A fostu lucratoru in atelieriele dloru Gouin și C-nie și in ale dloru Cail și C-nie.

„Elu parasise atelierulu celu din urma in 4 Maiu, s'a declarat ca de atunci a traitu din economiele lui, sporite cu subsidiele (35 fr. pe luna) ce primia dela guvernulu francesu, cá refugitu polonesu.

„Pentru ce au incepatu elu a lucrá ? Acés'a n'o esplica Berezowski. Cum si in ce momentu ia venit ide'a de a trage asupr'a imperatului Russiei ?

„Gandindu-me, au respunsu elu, din diu'a de candu amu aflatu ca Czarulu trebuie sa viziteze Parisulu.“

„Antaiulu lui proiectu a fostu de a comite crima Marti sér'a, 4 Iuniu, la representatiunea dela Opera.

„Insa elu nu luase nici o dispositiune. S'a dusu numai sér'a, pe bulevarde si pe uliti'a Pelletier.

„A dou'a di dimineti'a, mercuri, elu s'a dusu pe bulevardulu de Sevastopolu la unu negociatoru de arme si-a cautatu pistole cu doue tievi. Mai multe fiindu-i aretate pe pretiulu de 8 fr. elu a intrebatu deca suntu bune si solide. „Da, ia respunsu negociatorulu, insa éta unulu care a fostu incercatu.— Damila.— Costa 9 fr.— Ilu iau deca e mai bunu.“

„Berezowski a platitu, si apoi s'a intorsu la elu acasa pentru a incarca arma. Sér'a i se paruse ca glontiele ce-i fusesera date de armurariu jucau pré multu in tievele pistolului, si se incercá a topi altele; insa se margini a ingrosia acele ce avea.

„A dou'a di, adeca Joi, Berezowski se sculase la siepte ore, si esise din camer'a sea, luandu-si pistolulu incarcatu in busunaru, si a plecatu apoi spre câmpulu de alegere.

„Me gandiamu, a disu elu, se tragu asupr'a imperatului candu va sosi la revista. Insa nu

„sciamu esactu drumulu de care ora se via, si nu amu pututu sa me intalnescu cu trasur'a lui.“

„Dupa revista, elu aflase ca cortegiulu imperiale era sa se intorca pe la cascada; si s'a asiediatu in celu antaiu rodu alu curiosiloru, la coltiulu a doue drumuri. Unu momentu, cortegiulu imperiale a statu la indoiela asupr'a drumului, ce trebuie sa urmeze, un'a din cele doue drumuri era ocupatu de unu regimentu de dragoni. Candu trecerea potu sa urmeze, Berezowski s'a aflatu in partea pe unde a apucatu cortegiulu, si in momentulu candu trasur'a ocupata de Imperatulu Napoleonu, Imperatulu Alessandru si de cei doi mari duci trecea pe dinaintea lui, elu est din rendurile multimei, tinendu-si pistolulu cu amendoue manele, cu degetele aritate pe pedece.

„D. Raimbeaux ecuyer de serviciu, vedendu unu omu cu bratielu in aieru alergandu spre trasura, a crediutu ca acestu omu venia sa arunce v'o petitiune, caci tenerulu acuyeru alu Imperatului marturisesce ca n'a avutu gandirea ca era sa dejoce unu atentatu. Elu a datu pinteni calului seu care a facutu o saritura spre asasinu, si tocmai in momentulu candu capulu calului atingea pe Berezowski, acest'a tragea de ambele pedece.

„O descarcare destulu de tare resuna. Calulu dlui Raimbeaux, lovitu la capu, se scula in doue picioro scuturandu-se cu putere, si sangele din rana stropi trasur'a. Acestu calu a muritu noptea.

„Aci vomu intrerupe nararea resultandu din interogatorulu lui Berezowski pentru a descrie scena ce s'a petrecutu in interiorulu praurei imperatesci.

„Imperatulu Napoleonu, vedendu pe junole principe Vladimiru plinu de sange, se plecá cu repediciune spre densulu, dicendu-i :

„— Principe, sunteti plinu de sange ! Sunteti ranitu ?

„Nu, Sire; dar domni'a Vóstra ?“

„In adeveru, uniform'a Imperatului era asemeni plina de sange, precum si a Czarului si a Czareviciului.

„Fia care din augustii personagi insemnara atunci ca sangele stropise tota trasur'a, insa ca nici unulu dintrensii nu erau raniti.

„Tote acestea se petrecura in cate-va secunde. Cortegiulu imperialu si reluase mersulu, dupa ce Imperatulu anuncia multimei ca nimeni nu era atinsu de glontie, insa d. Raimbeaux, silitu a descalcá, era incunjuratu, si poporulu se repedia asupr'a asasinului, care insa nu opunea nici o resistintia.

„Berezowski avea man'a stanga plina de sange, un'a din tievele pistolului se sfarimase, si arm'a cadiuse pe pamentu dupa-ce ranise pre asasinu la de-

gotulu celu mare, care a fostu ruptu la cea d'antaiu incheiatura, si la degetulu aratatoriu asemena ruptu la cea d'antaiu incheiatura.

„Multimea dá strigate de indomnare si prinse se pe asasinu maltretandu-lu cu mania; insa gard Parisulu facura energice silintie, si parvenindu ak scote din manele multimei lu aruncara intr'o birja si lu dusera la prefectur'a policiei.

„Cele d'antaiu intrebári facute lui Berezowski fura in privinti'a nationalitatiei lui. Elu a spusu indata cu mare linisce ca este polonezu, si a facutu cunoscutu fara a stá la indoiela loculu nascerei sele si versta sea.

„— Cum ai pututu, i s'a disu sa tragi asupr'a unui suveranu care era óspele Franciei, óspele Imperatului, a guvernului ce te-a primitu, ce te-a protegiatu si hránitu ?

„— De, aveti dreptate, a respunsu atunci Berezowski, amu facutu o mare crima contr'a Franciei !“

„Si a inceputu a plange.

„Interogatoriulu urmandu, i s'a disu :

„— Dara tragendu asupr'a Czarului, puteai sa ucidí pre Imperatulu Napoleonu ?

„— O ! nu ; glontiele unui Polonezu nu se puteau retaci, trebuie sa mérga dreptu la Czarulu ! Voiamu sa mantuiescu lumea si pre imperatorulu Alessandru insusi de remuscárele ce trebuie sa-lu chinuiesca.

„Si dupa acestu respunsu, spusu cu acelu fanatismu ce conduce la asasinatu, Berezowski a petratu multu tempu tácere.

„Afara de principalii representanti ai autoritatiei judiciarie, ce s'au dusu alalta-eri dupa prándiu, la Palatulu de justitie, Esc. S. D. Rouher, ministru de statu, care la cea dintaiu scire a evenimentului, se afla la Tuilerii, pentru a primi pre Imperatulu si a luá ordinile M. Sele, a venitu la palatu pentru a face mai multe intrebári lui Berezowski.

„Comitele Schuvaloff s'a dusu asemenea la palatulu de justitia, insa printr'unu scrupulu esageratu póte, dara respectuosu, acestu functionariu nu creduse ca trebuie sa cera a vedea si a face intrebári lui Berezowski. D. de Rouher din contra a invitalu pre comitele Schuvaloff a luá insusi cele dintaiu marturiri ale asasinului.

„Functionariulu rusu a facutu numerose intrebári lui Berezowski, in limba rusésca, in limba poloneza si francesu. Elu l'au intrebatu asupr'a familiei lui, asupr'a antecedentiloru lui, si Berezowski dupa ce facu cunoscutu ca la siepe-spre-diece ani luase muschetulu revolutiunei, a asiguratu apoi ca de doi ani, parasise casa parintésca.

„— Nu ai remasu, au fostu intrebatu, in corespundintie, cu tatalu dumnitale ?

tári credintiele acelor'a cari sustinu ca avemu destule producte de espusu, vomu cercetá intr'unu modu cátu de sumariu, cá ce producte póte sa espue Romani'a, din fia-care din acele diece grupe in care suntu impartite productele Espositiunei dela 1867.

In grup'a dintaiu suntu operele de arta. Cu tote ca artele suntu inapoiate in tier'a nostra totusi avemu obiecte din vechime si din dilele nostre cari potu figura in galeriele Espositiunei. Astfelu cá anticitati avemu :

Colectiune de medalii si monete dace si romane ale DD. Mavru, D. Sturz'a, Boliacu, Beldiman, G. Ghic'a, majorulu Papazoglu si multi proprietari de preste Oltu. In aceste colectiuni se gasescu anticitati din acele mai pretiose cari voru dovedi strainiloru originea nostra ;

Sarcophage, arme si bijuterii gasite in mai multe morminte din tierra ;

Olarii, obiecte de bronzu, si de petra ;

Tesaurulu dela Petros'a, aceea closica cu pui de auru despre care s'a vorbitu atatu de multu, si care s'a gasitu la Buzeu in 1838. Acestu tesauru se compune din doue spre-diece vase si ornamente de auru lucrate cu cea mai mare arta. Desemnurile presentate dimpreuna cu unu memoriu, Academiei de Inscriptiuni si Bele-Aarte din Parisu, de cátra d. Odobescu, au fostu admirate de acei invetiati, cari au aretatu multa dorintia cá sa véda acelu tesauru la Espositiune ;

Manuscripte slavone din secululu alu XIV: psaltirea lui Branco-Mladenovici dela Bistritia ; Evangeli'a slavona tiparita la 1520; psaltirea diacolonului Caressi, tiparita la 1577 ;

Epitafulu lui Mircea Voda dela Cozia ;

Odorele Santului Nicodimu dela Tismana ;

Cruci, potire, icone, odajdi dela Stefanu celu

mare, dela Neagoe-Voda, dela Vasile Lupu, dela Mateiu Basarabu si alti.

Modelulu Bisericei dela Argesiu lucrata cu atata maestria de sculptorulu Stork, giavelu alu artei bisantine din alu XVI secolu, cladita de Neagoe-Voda. Numai cine a vedutu acesta admirabila bisERICA póte sa-si faca o idea de varietatea sculpturiloru si finitulu esecutiunei.

Acestu monumentu maretu este amenintiatu de a se perde, caci a arsu cladirile dimprejuru si a remasu espusu intemperieloru. Sa se grabésca guvernulu a luá mesuri cu o ora mai nainte, caci altfelu tier'a va perde singurulu monumentu insemnatu ce posseda ;

Portrete Domniloru dela Argesiu ;

Modelulu bisericei Tresfetitloru din Iasi cladita de Vasile-Voda Lupu, si care este unu monumentu insemnatu de arhitectura bisantina.

Afara de aceste lucrári artistico trebuie sa sperámu ca dreptu renumitii nostri artisti, DD. Amanu, Tatarescu, Lec'a, Panaitescu, Stancescu, Satmari s. a., voru impodobi galeri'a romana cu tablouri esecutate de cátra D-loru si voru dovedi astfelu lumii ca artele inflorescu in Romani'a.

In Arhitectura suntemu siguri ca DD. Berindei, Burelli, Capatinénu, Orascu, Emilianu, Costinescu s. a., voru presentá lucrári demne de reputatiunea de care se bucura.

Bonavointia dar sa fia, si credemu ca nu va lipsi, si totusi partea rezervata pentru obiectele de arta in galeri'a romana, va fi bine reprezentata.

Din grup'a II. Materialulu si aplicatiunile artelor liberale, putemu espune specimené de tipografie si litografia; colectiuni de carti si de carte geografice; deosebite fotografii; instrumente de musica perfectiunate, si acele

nationale cá cimpoiulu, buciomulu, fluerulu, cavalulu si altele; deosebite instrumente de precisiune si materialu de invotiamentu publicu.

Grup'a III. Mobile si alte obiecte destinate pentru locuintie, póte fi reprezentata cu abundantia; in adeveru mai antaiu incependu dela mobile, toti scimu ca in tote orasiele tierci, dar mai cu séma in Bucuresci si Iasi, suntu templári si sculptori cari potu sa fabrice mobile din cele frumoase, cu lemne din tierra cá nuculu, prunulu, stejarulu, aninulu s. a. Sculptorulu nostru Babicu nu va lasá sa tréca acesta ocaziune fara a areta ca possede arta.

Din olarie, de-si nu avemu fabrici de porcelanu finu, totu putemu trimete colectiuni din vasele de pamentu care de buna séma voru atrage atentiunea prin formele si colorituloru. Avemu apoi fabric'a dela Tergu-Jului renumita pentru olari'a ficientiloru si sobeloru ce fabricéza; avemu olari'a de obogu renumita in tota tier'a.

Tapeturile si alte tapiserii voru fi reprezentate prin velintie, scortie alese plocate, zablaie, pisle, presiuri, cergi, cramuri, covore procove, cadri-laturi*) si altele. Intre aceste articole se gasescu obiecte lucrate cu multu gustu, si acei'a cari au pututu vedé tencurile de velintie si de scortie alese care garnisescu casele tieraniloru chiaburi, voru marturisi ca avemu ce duce la Espositiunea dela Parisu. Presurile de peru de capra lucrate mai cu séma in judetiele de preste Oltu, voru atrage atentiunea, si nu ne indoimu ca voru dá nascere cu tempulu unei industrii pretiose pentru tierra. (Va urmá)

*) Numiri de felulu acest'a aru trebui cautate din totu partile locuite de romani si primite pre cele mai romanesci, adaugandu-se in parntese si cele provinciale, caci altmintrea remanu pentru o parte mare dia cetitori neintieleso. R. T. R.)

„Nu! nu i-amu scrisu nici odata si candu l'amu parasitu elu mi-a spusu ca „deca voui intră in revolutiune, me blestema!“

„Berozowski a declarat de mai multe ori cu celu mai mare sange rece ca n'au spusu nimenui despre proiectulu seu „de tema sa nu fia tradatu.“

„Asasinulu, rânitu cum amu dis'o, a fostu indata ingrigitu. Mân'a lui cea stânga, invelita in scama eră puse intă unu vasu cu apa, improspetata necontentitu.

„Elu este liniscitu, si da probe de mare inteligintia. A subsemnatu tôte procesele verbali de interogatoriu, recitindu-le cu ingrigire, si e atătu de putina incrediatoriu încătu chiaru la locul unde se spunca ca pistolulu a fostu arm'a cu care s'a servitu, a făcutu o schimbare in scriere.“ „Rom.“

Muresiu Osiorheiu in 18 Iun. 1867.

Templu (biserica) gr. or. din in Muresiu Osiorheiu, orasiulu principalu din Secuime, locuitu de putini români si tare putini gr. or. lipsitu in intregulu intielesu alu cuventului de ce-va venitu anualu, fiindu pamenturile ei lasate in folosirea propria a respect. D. Protop. că Parochu localu, i-si pôte multiamă sustinerea si decorea sea cu dreptu cuventu mai numai maritimosei ajutorintie — de unu siru lungu de ani — a Domnului Demetriu Fogarasi negutiatoriu de aici, si totu deodata si curatorulu bisericeii — carele pre lângă cele amintite mai are si acelu meritu inea, ca functiuneza si că cantăretiu in o strana.

Acestu zelosu protectoru a sant. case ddi-esci se afla, dupa truda si cumpetulu D. Sele, in o stare avuta, si implinesce voi'a creatoriului in tacere, neamblandu că sa scie stâng'a ce bine face drépl'a lui; totusi in recunoscintia conpoporenloru sei, căror'a nu le este necunoscuta fapt'a-i de unu crestinu adevratu.

Este unu destinu salutaru la popóre (natiuni) că sa fia unii fi ai loru mai avuti si capitalisti, insufletiti de simtieminte nobile, umane, si insuflati de spiritu crestinescu, de a-si tinea de o datorintia a intinde mâna de ajutoriu pentru sântele bisericeii, pentru unu institutu filantropicu, pentru fundatiunea de stipendii spre sustinerea unoru studiosi eminenti ai natiunei de parinti miseri etc. si si afla in o asemenea fapta marătia pentru interesulu comunu desfatere si odihna intru cele din launtru a sufletului, sciindu ca-si lasa suvenire numelui, in decursu de seculi.

Varietăți.

Esc. Sea Comissariulu regescu a sositu in 18 Iuniu n. la Clusiu.

In Blasiu s'a celebratu servitiulu ddi-escu in diu'a incoronării, pontificandu Escel. Sea Metropolitanulu Alessandru St. Siulutu. Dupa amedi a datu Esc. Sea unu prandiu la carele au luat parte 40 persone.

Decoratiune. Cu ocaziunea incoronării Maj. Sea impartit la mai multi decoratiuni; intre cei decorati vedemu si pre Ilustr. Sea dlu Emanuilu G o z s d u decoratu cu crucea cavalerésca a ordului Leopoldinu.

Diet'a din Pest'a se amana pre vre-o 6 septemăni. Amanarea se datéza de eri.

P. Hirlap scrie ca Comissariulu regescu a predatu ministeriulu unu memorandu pentru reorganizatiunea ce are sa se faca in Transilvani'a, carele sa se fia si primitu cu unele modificări neinsemnate si neesentiale. Mai antăiu se voru denumi comitii supremi apoi se va face restauratiunea oficielor in comitate si scaune.

Pentru drumulu de feru Aradu-Sabiu s'a infiintiatu unu consiliu directionalu la 25 Maiu in Vien'a. Se suna ca locomotivele voru umblă pre acestu drumu in Maiu 1868.

Sub titulu „Instructiunea publica“ publica „Romanulu“, cumca pentru 1-a Augustu an. 1867. se convoca societatea literaria romana in Bucuresci si inca prin decretu cu dat'a 29 Maiu 1867, aprobandu-se diurnalulu consiliului de ministri, incheiatu in sieointia din 27 Maiu. Deca nu se va mai revoca si acestu decretu cum o pati celu de antierti, atunci speramu, ca se va pune inceputu forte priinciosu si neaperatu de lipsa pe campulu literaturii romane. — „G. Tr.“

„Romanulu“ in doi n-ri deosebiti publica

ofertele ce le-au făcutu comunele române din Resnari si Brasiovu pentru cei lipsiti din Romania. Brasioveni au tramisu pre dlu negut. V. Popu de au amonitu ofertulu Domnitorului că presiedintelu comitetului pentru cei lipsiti.

Klapka, Perczel si Madaras z Laszlo se dice ca au sositu fara de nici unu sgotu in Pest'a.

Istoria institutulu teologicu din Cernauti este (dupa Foea Societ. lit. din Bucovi'a) cam urmatorea: Candu s'a ocupatu Bucovini'a de Austria la 1775, nu eră in tierisiór'a nostra nici o scola teologica. Candu dupa acést'a deschise unu preotu serbescu dela Carlovietu cu numele Danilu Vlahovicu cu incuviintiarea episcopulu Radautiloru de atuncea Dositeiu Heresculu (+ 1789) la metropolia in Suceav'a o scola clericala (clericia), in carea se invetiá cetirea, cantările bisericesci, tipiculu si ritualele. Cei ce sciau acestea se sfintiau preoti. Stramutandu-se scannulu episcopiei dela Radauti la Cernauti in an. 1783, s'a desfiintiatu scola clericala din Suceav'a si s'a infiintiatu alt'a cu unu cursu de trei ani. Dintru'nceputu a fostu asiediatu acést'a in Horecea, unu suburbu alu Cernautiloru, la manastirea sf. mare martiru George, ear la an. 1800 a fostu stramutata in Cernauti in localitatile resiedintiei episcopesci. Intr'acést'a scola teologica se primea ori-care a trecut prin o scola normala. Intr'acestu cursu teologicu de trei ani se invetiau cantările bisericesci, tipiculu, ritualele, unu catechismu mare adusu din Carlovietu, ce-va filosofia si istoria universală. Curendu esira din acést'a scola clericala o multime de candidati de preotia. Singuru Episcopulu Danielu Vlahovicu (1789-1822) sfintise dintre acést'i preste 700 de preoti, asiá încătu nu mai erau posturi de ocupatu cu densii. Deci dara a trebuitu sa se inchida acést'a scola clericala pentru mai multi ani. Aratandu-se pre la anulu 1826 ierasi necesitate de preoti, s'a infiintiatu institutu teologicu de fatia cu unu cursu de patru ani, la carele se propunu urmatorele obiecte: In anulu I. Archeologia biblica, limb'a evraica biblica si eges'a testamentulu vechiu, dialectele resaritene, introducerea in cartile testamentulu vechiu si istoria bisericésca; in anulu II: dreptulu bisericescu, limb'a greaca biblica si eges'a testamentulu nou, erminevie'a, introducerea in cartile testamentulu nou, pedagogia; in anulu III: teologia dogmatica si morala; in anulu IV: teologia pastorală, economi'a rurala, catechetica, metodic'a si didactic'a

Acést'a este de fatia planulu de studii la institutulu teologicu din Cernauti. Intr'acestu institutu se primeau mai nainte numai astfelu de teneri, cari absolvau cele siase clase gimnasiale si cei doi ani ai filosofiei, acum'a in sa cei optu ani ai gimnasiului. Cantările bisericesci, tipiculu si ritualele bisericesci se invatia in seminarulu clericalu, care este unu institutu de crescere pentru candidatii preotiei. Teologia se cercetéza mai cu sēma de elevii acestui seminaru. Obiectele dela institutu teologicu s'au propusu pāna la 1848 in limb'a latinésca, ear de atunci incóce in cea romanésca; pedagogia in sa economi'a rurala se propunu dela inceputu pāna astadi in limb'a germana.

(O vorbire de a lui Rieger.) La banchetulu celu mare din Moscva tinu Dr. Rieger toastulu urmatoriu:

Fratiloru slavi! Noi ne aflamu aici sub flacar'a lui Ori a apostoliloru celoru d'antăiu slavi Cirilu si Metodi. Acést'au au propagatu cu iubire si blandetie crestinismulu intre slavi. Ce diferentia vedemu dara intre popórele slave, cari au primitu invetiaturile lui Christosu prin apostolii acést'i, si intre acei'a, cari le-au primitu dela italieni si germani. Slavii, cari au primitu crestinismulu prin Cirilu si Metodi, suntu cá popóre independente, acelea in sa, cari l'au primitu dela italieni si dela germani, fura suprimate si suntu aprópe, de a peri de pre fati'a pamentului. In jumetate din poporatiunea germana curge sange slavien; slavii cari au primitu crestinismulu dela italieni, s'au amestecat cu acést'i din urma. Dlu Pogodin si esprimá durerea in numele slaviloru, căci nu vede aici nici unu polonu si ca nu le pôte dá sarutarea fratiésca. Dnii mei, mi puteti crede cuvinteloru mele, mi puteti crede mie, celului, candu atingu intrebarea acést'a. In acelasu momentu, candu Europ'a intréga eră pre partea Poloniei si injurá Russi'a, s'au exprimat Palaky si eu in publicu, ca Poloni'a prin revolta sea in contra Russiei

au provocatu Russi'a in contra sea fara dreptu.

Noi cechii totudé unu amu fostu determinati contra Poloniei si resbelulu ei in contra Russiei mici, suprimata de Poloni'a. Revolt'a Poloniei e o crima mare făcuta in contra Russiei si o nenorocire mare pentru toti slavii, pentrucă noi nu putem acceptá o fericire deplina, pāna candu lipsese unulu dintre ai nostri din familia. Germanii — inimicii nostri — nu lasa sa tréca nici odata vre-o ocaziune, fara de a se folosi de certele nostre si de a suprimá pre slavulu celu mai delibu prin celu mai puternicu.

Poloniifatia cu Russi'a suntu demni de pedépsa. Cine altulu, decătu ei au infatiosiatu Europ'a Russi'a cá o icóna terorizátore? Nu au iritatu ei Europ'a intréga in contra Russiei, pre cari-i descriau cá totu atăti'a barbari? Da, asiá au făcutu ei. Pentru aceea erupse unu resbelu internu intre ambele natiuni si ranele inca si acum'a sangeréza. Durá-va óre resbelulu acést'a eternu? Eu nu credu. Unulu dintre popórele acestea au reesitu invingatoriu din lupta; elu l'au invinsu pre celalaltu si l'au tinutu supusu cu mân'a cea puternica; in sa poporulu rusescu e generosu, elu pôte dice acum: eu amu fostu celu mai puternicu, eu amu invinsu pre celu cerbicosu, eu in sa sum marimosu si dreptu, eu i lasu vieti'a. Eu sum convinsu ca decă voru recunósce Polonii drepturile Russiei, decă i voru dá ce i se cuvine, si ei din parte-le voru fi petransi de blandetiele principelului, carele au eliberatu milióne de omeni din sclavia, si a căru nume e nemuritoriu in istoria slaviloru. Eu sum convinsu, ca Polonii voru luá odata parte la lucrurile nostre comune si ei voru primi salutarea de bineventare din partea acelor'a, cari au primitu crestinetatea prin invetiatur'a cea plina de iubire si de blandetie a ss. apostoli Cirilu si Metodi. (Slava nentrupte.)

Est'rasu din apelulu comitatului-natiunulu (il. comitato-nazoinale), publicatu in diu'a serbarei de statu din Itali'a:

Concetiieni! Diu'a acést'a, in care-si serbéza Itali'a renascerea sea sa fia si pentru noi italianii o di sánta, pentru noi, cari suntemu inca despártiti de sórtea natiunei nostre, in sa spiritualminte luamu parte de evenemintele ei cele imbucurátore, si la dorintiele pentru binele si marimea ei. Sa petrecemu diu'a acést'a serbatorescu si inaintea ochiloru acelor'a, cari timbréza iubirea nostra de patria de crima. Multimea intréga a acelor'a, pre cari i-au adusu interesele loru comerciale aicea, sa cunósca zelulu nostru si perseverantia nesuinteloru nostre precum si dreptulu nostru celu chiaru, de a ne reimpreună cu poporulu, de care ne tinemu dupa tóte legile naturei si ale civilizatiunei.

Cestiunile de mare insemnate, cari in momentu punu in miscare Europ'a si arunca dejá umbrelé sele asupra schimbărilor grandiose, căror'a le obvinu tiermuri Dunărei precum si tierile de lângă Balcanu de siguru voru oferí si Italiei, a cărei pretensiuni suntu totu deodata cele mai drepte si cele mai moderate, ocaziune buna, cá sa se asiedie lângă tiermulu acést'a alu mării si cá sa intarésca — precum a făcutu mai inainte — starea cea buna materiala si civila a locuitoriloru de lângă marea acést'a italiana, carea prin acést'a ierasi va deveni locul celu mai avutu si mai impoplatu dintre tóte locurile de comerciulu din lume. De va fi otăritu ursit'a pentru statulu imperialu austriacu caderea totala séu renascerea in Orientu — Europ'a trebuie sa recunósca si recunósce, ca Itali'a e unic'a putere care, in locu sa amenintie, este acomodata de a-si aperá apusul seu si de a sustine pacea in teritoriulu celu duplu alu Adriei. In sa pāna candu vomu duce vieti'a acést'a plina de amaraciune si asuprire sub unu regimu, care in continuu se nesuesce intr'acolo, cá sa derime séu sa falsifice aceea, ceea ce pentru consciintia ori-cărui poporu civilisatu e neatingibilu si lucrulu celu mai pretiosu, pāna a atunci vomu aratá cu constantia si prin ori-ce felu de publicatiune patriotica, ce suntu Triestini, ce vreau sa fia si ce voru fi... Trieste, 2 Iuniu 1867. Il Comitato nazionale.

Anuntiu.

Unu practicantulu de negutatoria se primescu in bolt'a de marfe de speceria-coloniale de sub firm'a C. Bugarski in Sabiu.